

VÅRA VOKALER

Det finns vanligen i varje klass något eller några barn som har problem med visuell och/eller auditiv perception. Om man då vid själva presentationen av symbolen för ljudet ger vissa tips, t.ex. visar en speciell "bokstavsbild" som går att vid behov "mana fram", så lär sig dessa barn *snabbare* än vad de annars skulle göra

Tack vare *knepen* brukar de här barnen, för vilka bokstäverna och deras betydelse är något alldeles nytt, kunna hålla ganska jämna steg med övriga kamrater.

SJUNG,
MÅLA,
FORMA!

Medvetandegor om *rösten* som *instrument*. Koppla till

- Vokal - Vokalist
- Vokalmusik - Solosång, körsång

Rösten är ett blåsinstrument .

Både **tal** och **sång** "drivs med luft".

*Det är bara vokalerna som var och en kan klinga riktigt klart och starkt och som man kan sjunga på.
Det beror på att luftströmmen är Fri. Varken tungan eller läpparna är "i vägen".*

Konsonantema bildas på så sätt att luftströmmen *hindras* på olika sätt, med tunga - läppar - tänder.

For väsljuden-gör man det trångt för luften: s,f,v,sj,tj, (*frikativer*)

For m, n, ng får luften ta vägen genom näsan. (*nasaler*)

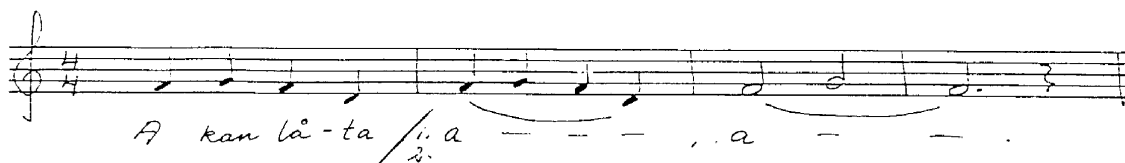
For p, t, k, b, d, g blir det precis stopp innan ljudet kommer som en liten "explosion" (*klusiler*).

1.

VOKALSÅNGER

Alva Sandén - 82

A

Lär. kan spela
 på xylofon el. piano. (Ackompanjemanget är ju dock aldrig
 nödvändigt!) Den här skvallerbyta-bing-bång-
 melodin är också fin på gitarr. Börja då på e,
 1:a strängen lös!

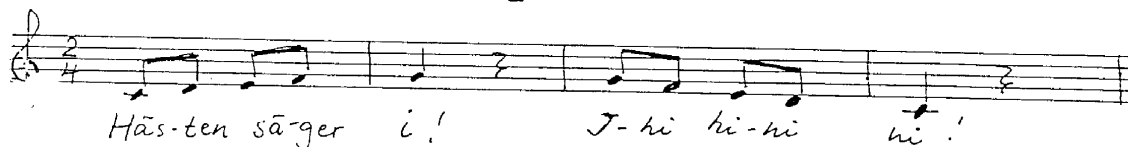
Toner du behöver

Sjung först med långt a-ljud,
 sen med kort klang.

Sjung med "stora", lite överdrivna
 munrörelser! Gäller alla sånger.

I

mycket lämplig
 för att xylofon!
 Ev. piano,
 i så fall gör
 märken med
 blyerts på de
 5 toner som behövs!)

Alla barn kan spela den. (Låt "musikanten"
 få testa anslaget, så att det får lite studs! Och
 ta bort a-staven, då kan ingen missa.)

1.

O

2.

O är ju ett utropsord.
 Man står och gör gester, häpna, förskräckta,
 Lek opera! beundrande.
 Hitta på egen melodi el. låt barnen
hitta på egen!

E

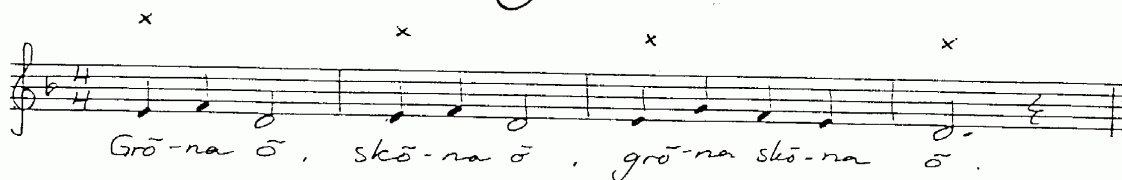
Gitarr:
 Endast A-strängen
 el. am-ackordet /

Klockspel: tonen A

(Låt barn försöka! Det gör ju ingenting att de inte
 klarar att spela på ettan i varje takt.)

Om du föredrar att sjunga på
 någon välkänd "stump", välj någon
 i moll, som omväxling,

Ö

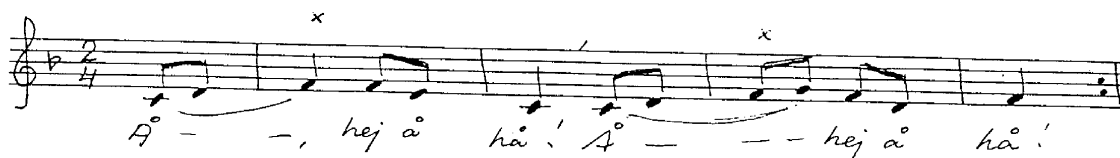
Gitarr el. (D-strängen, 4:e)
Klock spel. (Tonen D)

Låt en grann målning
 av Ö-arna sitta synlig!

2.

3.

Å

Vi tänker oss en arbets situation eller en dragkamp. Låtsas hiva o dra i ett rep. Vid x tar vi i ordentligt!

Lätt att spela på xylofon, sedan de lärt texten. Träaren måste visa ett antal gånger och göra barnen uppmärksamma på att man spelar 2 ggr på de två första tonerna.

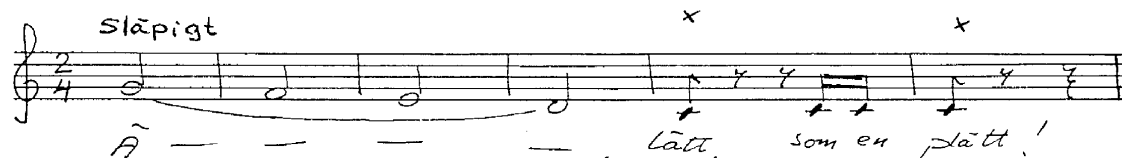
← "spegel".

först
Låt barnen titta i en riktig spegel, så att de tydligt kan se hur långt ut över-läppen måste skjutas för att det ska bli ett fint y-gjöd och en bra hylla att lägga pek-fingret på.

3.

4.

Ä

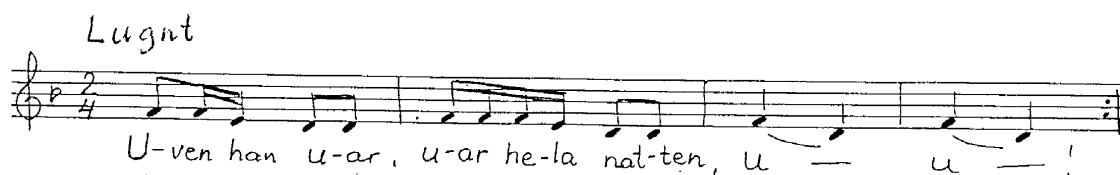
Stå avspänt!
Tappa hakan!

Vid x, gest-axelryckning

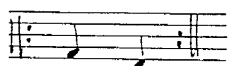
(Lyssna också på
kort ä-gjud!)

Hitta på något bättre, el. sjung på någon
roligare melodi. Senaste pop-smutt!?

U

Spela på xylofon

U:et blir fint om man
formar läpparna som när
man blåser ut ett ljus.
Eller visslar! Behåll den
munställningen!

F - D, hela tiden (s.k. ostinato)

Gör två taktens förspel, då hör man begynnelsetonen och,
känner tempot.

Barn med säker rytmkänsla
klarar av att spela och hålla en jämn puls.

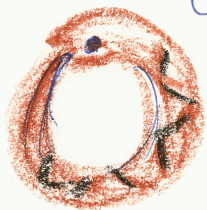
4.

B

De här är dom vi brukar baka i leva

O-ormen, inte så viktig. Alla brukar klara den bokstaven

(De flesta lärare låter barnen skiva denna typ a och läsa a!)
Inte snällt.

E-ekorre

Säger vi, för att få höra långt

E-gud!

(Ordet EK t.ex. går inte så bra här i norr. Dessutom, hur ritas man en ek som ser ut som att e?)

Stämmer händer det att barn med dålig visuell perception förväxlar a e,

ti en början. För den kan

såna här bilder vara en hjälp att snabbare bli säkra på vilken

symbol (bokstav) som kopplas till resp. språklyd.

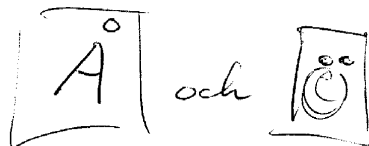
Y-yxan

(Oas det "dåliga" korta y-lydet i yxa)

Det skulle gå bra att måla dem helt enkelt. Varje bokstav ritas på ett A4 papper medan barnen ser på hur bilden växer fram. / Klassen bör vara delad om de ska kunna skoeka sig krine det!

Om det finns plats i klassrummet, vore det bra om några av de här stödbilderna kunde nälas el. tejpas först på en synlig plats.

Själv brukar jag ^{tejpa} sätta längst uppe i en hörn på själva svarta (gröna) tavlan.

Mitt å-bild är inte riktigt bra. Men blir dom säkra på å, ä, ö, så underlättar det! Träffade ju barn i åk 2 och 3 (!!!) i Skellefteå (Tuböle) som chansade vilt på å ä ö. (Dessa som "hade nånting ovanför sig" i form av "prickar".)

Det är viktigt att klargöra begreppen ring och prick

De här bokstavbilderna är specialpedagogiska, och av stor betydelse för läsvaniga barn. Det är ju bättre om dom vid presentationen av t.ex. Å får veta att å är den enda bokstaven som har ring ("å-ringen" blir fixeringspunkten för minnet) och blir störsäkra mesamma, än att sätta och gissa i flera år!

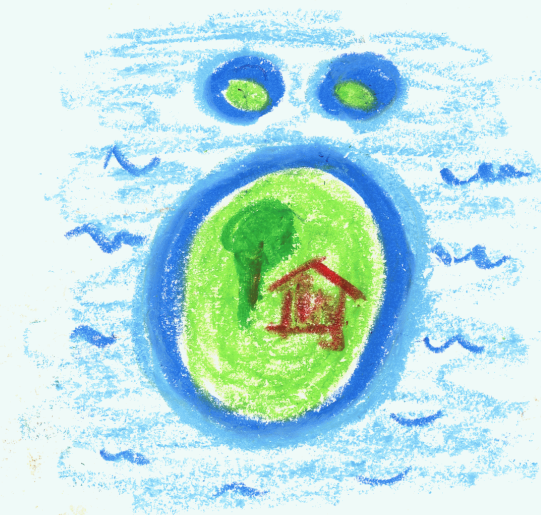
Måla medan barnen hittar på!
Dom gillar att se bilden växa fram.

Måla på A4-blad
Tala om "pricken över i"
Gör den så vacker som möjligt

Fixeringen vid "pricken" hjälper
vissa barn att snabbare lösa
sig vilket ljud som representeras
av symbolen.

En del kan ha svårt att höra skillnad
på i och e. (Det kallas att ha
svårigheter med "auditiv diskrimination")

Mörkblå kontur,
Två små öar "
till prickar
(De är ju fyllda
och brukar inte
uppfattas som
ringar)

Medan du målar
berätta, fantasera om
att man kan simma ut
till de små öarna om man
vill.

Detta är en viktig bild att
ha sittandes på synligt plats.

Om läraren tycker så
kan varje barn få måla
en egen ö.

Klart lysande gul RING,
"Å-ningen". Bara å har ring.

Viktig att ha
Sittande på väl synlig plats!

På skoj kan du
ex. rita denna
"Cirkus-ÄRLA!"
m. två bollar i luften
En lärarkandidat
nöttade för den åt mig

Bättre brandgult U, brunt till
hjässa, topören och fjädrar
och svart kring ögon o näbb.

Även även har visat
sig effektiv som minnes-
bild - bör få hänga
synlig medan han "fastnar"

U kan förväxlas med Y,
auditivt.

För att få fram en
tydligt sveusket långt u-ljud
måste munnen formas som till
en vissling el. som när man
t.ex. ska blåsa i en flöjt